

XI. Næringsvæsen.

A) Brændevinshandel, Krohold og anden Beværtningsernæring.

Det er særlig gjort Sogneraadene til Pligt i Forbindelse med Politimesteren at vaage over, at ulovlig Brændevinshandel og Udsækning ej finder Sted. Anlæg af offentlig Politisag for de nævnte Overtrædelser kan Politimesteren ikke nægte, naar saadant af vedkommende Sogneraad forlanges (Lov 2 Juli 1870 § 8).

Ret til at drive Brændevinshandel. Ret til paa Landet at drive Brændevinshandel, hvorved forstaas Udsalg af Brændevin i Stort og Smaat, dog ikke i mindre Partier end 1/4 Pot, har

a) de, der dertil have erhvervet kongelig Bevilling efter de Regler, der gjaldt, forinden Lov 2 Juli 1870 udkom. Forsaavid Bevillingen er udfærdiget, efterat Lov 29 December 1857 er traadt i Kraft, skal der desuden være løst Næringsbevis paa denne Handel (Næringslov 29 Decbr. 1857 § 56).

b) Apothekere, forsaavidt de ikke have fraskrevet sig Retten hertil. De ere ikke pligtige at løse Næringsbevis paa Brændevinshandel, men skulle svare den befalede aarlige Brændevinsafgift (Forordn. 4 Debr. 1672 § 18, Indenrmn. Skr. 23 August 1873). De kunne vel, naar de have frasagt sig Retten til Brændevinshandel, sælge Spirituosa som Lægemedler efter Recept, men ikke i Haandkjøb (Resol. 24 Juli 1880 med Note i Min. Tid.).

c) enhver Kjøbmand eller Detailist, der, foruden sit Næringsbevis som saadan, har løst et særligt Næringsbevis paa Brændevinshandel, hvorfor erlægges i Kjendelse 200 Kr. (Lov 2 Juli 1870 § 1 og 2).

d) enhver, der med lovlig Udkomst driver Krohold eller Gjæstgiveri, under Betingelse af, at enten den for ham udfærdigede Bevilling udtrykkelig giver ham Ret til saadan Handel, eller han paa denne har erhvervet særligt Næringsbevis, hvorfor erlægges en Kjendelse af samme Størrelse som den, der erlægges i

nærmeste Kjøbstad i samme Provinds (Lov 2 Juli 1870 § 1 og 2 jfr. Lov 29 Dcbr. 1857 § 13 og Lov 23 Maj 1873 § 4).

e) Med Hensyn til Forbrugsforeninger bemærkes, at disse kun have Ret til at forsyne deres Medlemmer med Brændevin, naar Foreningen har løst Næringsbevis herpaa. Dette Næringsbevis, som betales med 200 Kr., vil dog ikke hjemle Foreningen Ret til at sælge Brændevin til Andre end Medlemmerne (Indmn. Skr. 29 Marts 1883 ad 2). Ret hertil kan Foreningen kun opnaa ved tillige at erhverve Næringsbevis paa Detail- eller Kjøbmandshandel (Lov 2 Juli 1870 § 4, jfr. Højeste-rets Dom 31 Juli 1876).

Angaaende Betingelserne for at en Forbrugsforening kan anses lovlige stiftet, har Indenrigsministeriet i en Skrivelse af 28 Dcbr. 1882 (Min. Tid.) udtalt, at det maa fordres, at der ifølge Foreningens Vedtægter paahviler dens Medlemmer et solidarisk Ansvar for Foreningens Forpligtelser, saaledes at de indkjøbte Varer, som Foreningen gennem Salg fordeler blandt Medlemmerne, ere erhvervede for Medlemmernes fælles Regning.

Drive Flere Brændevinshandel i Forening, er enhver af dem Pligtig at løse Næringsbevis og svare de for saadan Handel bestemte Afgifter (Indmn. Skr. 1 Septbr. 1875, Min. Tid.) Hertil er ligeledes den, der som Lejer eller Forpagter driver Handlen, Pligtig (Indmin. Skr. 24 April 1871 Min. Tid.).

Det løste Næringsbevis er gyldigt, hvor end den Paagjældende flytter hen i den Jurisdiktion, hvor det er løst; flytter han udenfor Jurisdiktionen, maa han løse nyt Næringsbevis (Næringslov 1857 § 5).

Ret til at drive Krohold og anden Beværtningsnæring. Ret til at drive Krohold, Gjæstgiveri eller anden Beværtningsnæring har kun den, der enten dertil har erhvervet kongelig Bevilling eller driver saadan Næring i en Ejendom, hvortil der er knyttet et fast (reelt) Kroholdsprivilegium. I begge Tilfælde er dog den Paagjældende Pligtig at løse Næringsbevis (Lov 29 Decbr. 1857 §§ 58 og 59, Højesteretsdom 31 Januar 1879), medmindre han har drevet Næringen, forinden Næringsloven traadte i Kraft (1 April 1858). Bevilling saavel som Næringsbevis gjælder kun for den Person, paa hvem de lyde. Bortforpagter en Bevillingshaver Kroholdet, maa Forpagteren selv erhverve ny Bevilling og Næringsbevis.

Til at beværte ved sluttet Bord og sende tillavet Mad ud af Huset eller udleje Værelser ugevis eller for længere Tid samt for de saaledes Indlogerede at tilberede Spise- og Drikkevarer kræves hverken Bevilling eller Næringsbevis (Næringslov 1857 § 61).

Ved Markeder er Beværtning tilladt Alle uden Hensyn til, hvor de have deres Hjem, naar de ellers have Ret til saadant Erhverv. Den Beboerne paa de Steder, hvor der holdes Markeder, tidligere tilkommende Ret til under disse at holde Beværtning er nu bortfalden (Lov 23 Maj 1873 § 71, Lovsml.).

Dands, Billard, Keglebane. Politimesteren kan meddele Beboerne paa Landet i enkelte Tilfælde Tilladelse til at holde Dands og dermed forbunden Beværtning mod, at der hver Gang til Kommunens Kasse betales 2 Kr. Til at holde Dands skulle ogsaa Gæstgivere og Kromænd have særlig Tilladelse af Politimesteren, der kan give dem den for et Aar ad Gangen mod en Kjendelse af 10 til 20 Kr. til Kommunens Kasse. - De Beværtningsdrivende, der ville holde Billard eller Keglebane, skulle anmelden dette for Politimesteren og skulle efter dennes Bestemmelse betale en aarlig Kjendelse af 10 til 20 Kr., der skal betales forud for et Aar ad Gangen (Næringslov. 1857 § 62, Indrm. Skr. 5 Juli 1858, Reskr.).

Afgifter. De, der have erhvervet Ret til at drive Brændevinshandel, Krohold eller anden Beværtningsnæring, saavelsom Forbrugsforeninger, der forsyne Medlemmerne med Brændevin, skulle svare en aarlig Afgift, der bestemmes af Amtsraadet for et Tidsrum af 3 Aar ad Gangen. Denne Afgift bestemmes særlig for hvert enkelt Krohold (Gjæstgiveri) i Amtsraadskredsen under Hensyn til Næringsens Omfang og Betydning til et Beløb ikke over 100 Kr. og ikke under 20 Kr. aarlig. For Brændevinshandel og anden Beværtningsnæring end Krohold bestemmes Afgiften til et Beløb ikke over 200 Kr. og ikke under 40 Kr. aarlig for hver Afgiftspligtig (Lov 2 Juli 1870 § 3); den bestemmes enten for hele Amtsraadskredsen under et eller saaledes, at Kredsen deles i visse Distrikter, for hvert af hvilke Afgiften fastsættes særskilt for 3 Aar ad Gangen (Lov 1 April 1871, Lovtid.).

I den for Treåret bestemte Afgift kan der ikke i Løbet af dette foretages nogen Forandring (Indenrigsm. Skr. 16 Juli 1875).

Disse aarlige Afgifter ville være at betale af den Næringsdrivende uden Hensyn til, om der i den ældre kongelige Bevilling, der maatte hjemle Nogen Ret til at drive en af de omhandlede Næringer, er bestemt en Afgift af et lavere Beløb (Næringslov 1857 § 72, Indenrigsm. Cirk. 21 Juli 1862, Reskr.).

Statskassens Andel af Afgiften. De aarlige Afgifter tilfalde Kommunekassen med Undtagelse af 10 Kr. aarlig for hvert Krohold og 20 Kr. aarlig for hver Brændevinshandel eller anden Beværtningsnæring end Krohold, hvilke Beløb tilfalde Statskassen (Lov 2 Juli 1870 § 5). Forsaavidt en ældre Bevilling maatte bestemme Afgiften til Statskassen til et højere Beløb, tilfalder dette højere Beløb fremdeles Statskassen, og Kommunekassen maa i saa Fald lade sig nøje med et saa meget mindre Beløb eller mulig slet intet (Næringslov 1857 § 72, Indenrigsm. Skr. 26 April 1871, Min. Tid.).

Den Statskassen tilfaldene Del af Afgiften indbetales paa Amtstuen inden Forløbet af 3 Maaneder fra den 1ste April og 1ste Oktober med det for det forudgaaende Halvaar skyldige Beløb (Indenrigsm. Cirk. 21 Juli 1862, Reskr.). Med Indbetalingen skal følge en Anmeldelse, affattet efter Nedenstaaende Schema:

*Anmeldelse fra N. N. Sogneraad til N. N. Amtstue
over
de i Tidsrummet fra - til - ifølge Næringslovens § 72
Afgiftspligtige.*

Afgiftspligtige		Afgiftspligtige Ejendomme	Afgiftspligtige Ejendomme	Afgiftspligtige Ejendomme	Afgiftspligtige Ejendomme	Afgiftspligtige Ejendomme	Afgiftspligtige Ejendomme
Nr.	Beskrivelse						

Afgiftens Beregning. Afgiftspligten tager sin Begyndelse fra den første Dag i det efter Næringsbevisets Udstedelse følgende Fjerdingaar, altsaa f. Ex. fra 1ste April, naar Næringsbeviset løses i Januar Maaned (Næringslov 1857 § 72). Naar Afgiftspligten ophører, maa Afgiften svares for det hele Fjerdingaar, i hvilket dette sker. En Afgiftspligtig kan midlertidig frasige sig sin Ret og derved blive fri for at svare Afgiften, Tilbagekalder han Frasingen, skal han erlægge den bestemte Afgift fra den første Dag i det Fjerdingaar, da Tilbagekaldelsen sker.

De til Afgiftens Beregning fornødne Underretninger om Udstedelsen af Næringsbeviser, Frasinge af Rettigheder og Tilbagekaldelse af saadanne Frasinger modtager Sogneraadet fra Politimesteren (Indmin. Cirk. 21 Juli 1862, Reskr.),

Driver Nogen Brændevinhandel og Krohold i Forening, svarer han vel kun den ene af de disse Næringer Paalagte Afgifter, men af disse er han pligtig at betale den højeste (Indenrigsm. Skr, 26 April 1871, Min.-Tid.).

Afgiftens Opkrævning. Afgiften - saavel Kommunekassens som Statskassens Andel - opkræves af Sogneraadet i Forbindelse med Kommuneafgifterne (Næringslov 1857 § 72). Da Statskassens Andel skal indbetales til Amtstuen den 1ste April og 1ste Oktober for hvert forudgaaende Halvaar, opstaar den Ulempe med Hensyn til Sogneraadets Regnskabsføring, at Statskassens Andel af Afgiften for Oktober Fierdingaar, der skal indbetales til Raadet inden Aarets Udgang, først i Kommunens næste Regnskabsaar kan afgives til Statskassen, hvilket Mellemregningsforhold hyppig volder Usikkerhed, naar der ikke føres nøjagtig Kontrol med Ind- og Udbetalingerne, denne Afgift vedrørende, og vistnok væsentlig er Skyld i den Forvirring, der mange Steder hersker med Hensyn til denne Afgifts Opkrævning.

Den samme Ret til Udpantning, som haves for Kommuneafgifterne, haves ogsaa for disse Afgifters Vedkommende.

Sker der nogen Forsømmelse med Afgiftens Opkrævning og Inddrivelse, og derved Tab lides, vil Sogneraadets Medlemmer udsætte sig for personlig at komme til at tilsvare dette (Indenrigsm., Cirk. 18 Januar 1871).

Kan en Afgiftspligtigs Restance ikke erholdes ved Udpantning, ophører hans Ret til Forhandling og Udskænkning af Brændevin, indtil Restancen er betalt, uden at hans Afgiftspligt dog bortfalder (Lov 2 Juli 1870 § 6), hvilket medfører den Ulempe for Sogneraadet, at det hvert Halvaar for Amtsstuen maa gjøre Rede for, at Afgiften ikke har kunnet erholdes.

Da Afgiftspligten ikke bortfalder alene fordi den Paagjældende ophører med at drive nogen af de her omhandlede Næringer, men først, naar han enten afgiver sit Næringsbevis til Kassation, eller behørig for Politimesteren frasiger sig sin Ret (jfr. S. 304). bør Sogneraadet nøje paase, at dette sker, for at undgaa de Bryderier, der vilde være forbundne med at faa Afgiften ført til Afgang, naar den ikke betales, hvilket kun kan ske efter dertil af Første Revisionsdepartement gennem Amtstuen erhvervet Tilladelse (Indmin. Cirk. 15 Oktbr. 1880 i Min. Tid.). Denne Tilladelse meddeles ikke, forinden det er godtgjort, at Afgiften er uerholdelig.

Hverken Indenrigsministeriet eller Sogneraadet anses berettigede til at eftergive disse Afgifter (Indmin. Skr. 13 Juni 1861, Reskr.).

Næringsbeviserne udstedes af Politimesteren, til hvem ligeledes Anmeldelserne om Næringens Ophør og Fornyelse sker, og som derefter tilstiller Sogneraadet de fornødne Meddelelser.

Kjendelserne for de i Aarets Løb udstedte Næringsbeviser tilstiller Politimesteren Sogneraadet inden Udgangen af den paafølgende Januar Maaned med Fradrag af 4 pct. af disses Beløb (Næringsl. 1857 § 13). - Sogneraadet har ingen Myndighed til at eftergive eller nedsætte Kjendelser for Næringsbeviser (Indenrigsmm. Skr. 30 Septbr. 1873).

B. Anden Næring.

Med Hensyn til anden Næring end de under A. anførte er der ikke tillagt Sogneraadet nogen Funktion, naar undtages Afgivelsen af den nedenfor nævnte Indberetning om Næringsdrivende.

Kjendelsen for et Næringsbevis paa Landet erlægges med samme Beløb som for et saadant Næringsbevis i nærmeste Kjøbstad i samme Provinds bestemt (Lov 23 Maj 1873 § 4), Om disse Kjendelser gjælde iøvrigt de samme Regler som om de foran under A S. 223 - 24 nævnte.

Forpligtelsen til at løse Næringsbevis. Det er kun de Næringsveje, der i den af Indenrigsministeriet hvert 5te Aar udfærdigede Vedtægt betegnes som bunden

Næring, til hvis Udøvelse det er nødvendigt at løse Næringsbevis (Næringslov 1857 § 1), og selv den, der driver bunden Haandværker- og Fabriknæring, er ikke pligtig at løse Næringsbevis, naar han ikke benytter anden Medhjælp end den, hans Hustru og Børn yder ham (Næringslov 1857 § 16). Til Handel skal altid Næringsbevis løses naar undtages, at der til Handel med Klude, Ben, Glas- og Porcellainsskaar, gamle Tougværksstumper, gammelt Læderaffald og andre lignende som ubrugelige kasserede Gjenstande ikke kræves egentlig Næringsbevis, men en Bevilling, der udfærdiges af Amtmanden og betales med 4 Kr., som tilfalder Kommunekassen (Næringslov 1857 § 57).

En Forbrugsforening, der kun sælger Varer til sine Medlemmer, er ikke pligtig at løse Næringsbevis (Højesterets Dom 7 Jan. 1880), medmindre den ogsaa forsyner Medlemmerne med Brændevin (Indmin. Skr. 29 Marts 1883). Om Forbrugsforeninger se iøvrigt foran Side 299.

Naar Handel drives af Flere i Forening paahviler det enhver af disse, som tager umiddelbar Del i Forretningen, at erhverve Næringsbevis.

Et Aktieselskab kan erholde Næringsbevis, naar dets Vedtægter forelægges Øvrigheden, og disse intet ulovligt indeholde (Næringslov 1857 § 4, jfr. Indmin. Skr. 29 Marts 1883 ad 3).

Enker og forladte Hustruer have, indtil de indgaa Ægteskab, Ret til uden at løse nyt Næringsbevis at fortsætte den Næringsvej, hvorpaa Manden har haft Næringsbevis (Næringslov 1857 § 7).

Indberetninger om Næringsdrivende. Over de Personer, der, uden at have Næringsbevis eller lignende offentlig Adkomst til Næringsdrift, selvstændig drive anden Næring end Jordbrug (Havebrug, Skovdrift) eller Fiskeri, skal Sogneraadet føre en Fortegnelse og hvert Aar inden Udgangen af Januar og Juli Maaneder sende Indberetninger til Branddirektøren om den i det foregaaende Halvaar stedfundne Afgang og Tilgang i Kommunen af deslige Næringsdrivende. Indberetningen skal oplyse Sogn, By, Matrikulsnummer eller Brandtaxationsnummer for den Bygning, hvori den Næringsdrivende bor, samt om den ganske eller tildels er ansat til at svare Bygningsafgift (Indenrigsm. Cirk. 20 Oktbr. 1868, Cirk. 1 Oktbr. 1880, Indenrigsm. Skr. 20 Jan. 1881, Cirk. 7 Juli 1884, hvorefter Skemaer til Indberetning sendes. fra Generaldirektoratet for Skattevæsnet). Selv om Raadet maatte formene, at Vedkommende ikke er pligtig at svare Bygningsafgift, skal Raadet dog opføre ham Paa Indberetningen, da det er Branddirektørens Sag at afgjøre, hvorvidt Opmaaling skal finde Sted.

Bygningsafgift. Sogneraadet er forpligtet til at meddele alle fornødne Bevidnelser og tilvejebringe samt meddele alle de Oplysninger, som fra det Offentliges Side maatte anses nødvendige til Afgjørelsen af Sager angaaende Bygningsafgift (Lov 16 April 1873 § 9, Lovtid.). Om de Oplysninger, der kræves med Hensyn til Andragender om Fritagelse for at svare Bygningsafgift, indeholder Bekjendtgjørelse af 7 Juni 1873 (Lovtid.) nøjagtige Regler. At disse Oplysninger findes i de Andragender, der blive forelagte Sogneraadet til

Erklæring, bør Raadet paase. Iøvrigt paahviler der ikke Sogneraadet nogen Funktion med Hensyn til denne Afgift, uden forsaavidt foran nævnt om Indberetninger angaaende Næringsdrivende.

I Kommuner i Københavns Amtsradsreds gjælder i visse Tilfælde en udvidet Adgang til at erhverve Næringsbevis, hvorom henvises til Lov 20 Februar 1866.

Kilde: S. Krarup, Haandbog for Sogneraadsmlemmr.
Gyldendalske Boghandels Forlag, 1885.